

SAMMANFATTNING

Kvistgaard Järn och Metall AB var ett återvinningsföretag inom skrotbranschen som bland annat exporterade metallavfall från en anläggning Landskrona hamn. På morgonen den 31 maj 2021 påbörjades lastning ombord på fartyget SALAR. Lasten var angiven som metallavfall och skulle exporteras till Lettland på uppdrag av återvinningsföretaget.

Strax före klockan två kom det rök från fartygets lastrum. Kranföraren antog att det var en pulverbrandsläckare som gått sönder och fortsatte lastningen. En kort stund senare ökade rökutvecklingen, lastningen avbröts och hamnpersonalen ringde 112.

Resurser från Räddningstjänsten Landskrona anlände till platsen strax efter larmet och Kustbevakningen bistod i släckningsarbetet. Rökutvecklingen var omfattande och medförde att ett skeppsvarv i vindriktningen fick evakueras. Även ett så kallat viktigt meddelande till allmänheten sändes ut. Släckinsatsen kom att ta nästan tolv timmar. Fartyget fick endast mindre skador.

Metallavfallet var uppblandat med olika typer av brännbart material som exempelvis skumplast, bildäck och trä. Även små mängder brandfarlig vätska fanns i lasten.

Branden uppstod sannolikt genom att gnistor eller friktionsvärme som uppkom vid lastningen antände brandfarlig vätska eller annat lättantändligt material.

Kontrollerna av avfallet var otillräckliga vilket ledde till att avfall med farliga egenskaper inte sorterades ut. Riskerna vid hanteringen av metallavfall uppblandat med brännbart material hade inte heller beaktats på ett ändamålsenligt sätt.

SÄKERHETSREKOMMENDATIONER

För att minska risken för brand, begränsa skada och effektivisera räddnings-insatser vid brand i avfall i samband med avfallstransporter, utfärdar SHK följande rekommendationer.

Naturvårdsverket rekommenderas att:

- I samverkan med länsstyrelserna stärka tillsynsvägledningen till kommun-erna i fråga om tillsyn över verksamheter som hanterar avfall. Tillsynsväg-ledningen bör hantera frågor om vikten av kontroller av avfallet, särskilda risker med vissa typer av avfall och hur kontrollerna praktiskt kan genomföras (avsnitt 2.7). (RS 2022:05 R1)
- Verka för att riskerna med inblandning av brännbart avfall i metallavfall analyseras. Utifrån analysresultatet bör vägledningen inom området vid behov revideras (avsnitt 2.8). (RS 2022:05 R2)

Kvistgaard Järn och Metall AB rekommenderas att:

- Utvärdera kontrollerna av inkommande avfall och vid behov vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att avfall med farliga egenskaper kan identifieras och hanteras på ett säkert sätt (se avsnitt 2.6.1). (RS 2022:05 R3)

Landskrona Hamn AB rekommenderas att:

- Analysera riskerna för brand vid hantering av avfall i hamnen. Resultaten från analysen bör ligga till grund för förbättrade larmrutiner, utbildningar och andra åtgärder för att begränsa skada (se avsnitt 2.3). (RS 2022:05 R4)
- Införa rutiner för att säkerställa att hanteringen av avfall vid lastning inte innebär risk för människors hälsa eller miljön. En sådan rutin kan vara att avfall med farliga egenskaper sorteras ut (se avsnitt 2.6.2). (RS 2022:05 R5)

Landskrona stad rekommenderas att:

- Vid tillsynsbesök hos verksamhetsutövare som yrkesmässigt samlar in eller yrkesmässigt transporterar avfall säkerställa att avfallets typ och mängd kontrolleras (se avsnitt 2.7). (RS 2022:05 R6)

SOS Alarm Sverige AB rekommenderas att:

- Informera kommunal räddningstjänst som larmats om att Transportstyrelsens fartygsinspektör också är larmad när så är fallet (se avsnitt 2.5). (RS 2022:05 R7)

Räddningstjänsten Landskrona rekommenderas att:

- Analysera insatsen och vid behov utveckla insatsplanerna för fartygsbränder. Insatsplanerna bör innehålla information om att Transportstyrelsens fartygsinspektör ska larmas i ett tidigt skede och vad denne kan bistå med (se avsnitt 2.5). (RS 2022:05 R8)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) rekommenderas att:

- Sammanställa information om de lärdomar Räddningstjänsten Landskrona gjort av händelsen och sprida detta till andra räddningstjänster som har hamnar för större fartyg inom sitt verksamhetsområde (se avsnitt 2.5). (RS 2022:05 R9)